

01 Kodėl svarbu ugdytis mąstymo lankstumą?

02 Kaip ugdysimės mąstymo lankstumą?

03 Tėvų dėmesys – ne mažiau svarbus

MĄSTYMO LANKSTUMAS PADEDA AUGTI

2026 m. sausis Nr. 1

Kam esame dėmesingi, tai ir auga

Šiais mokslo metais tęsiame socialinio emocinio ugdymo modelio diegimą. Šia veikla siekiame socialinį-emocinį ugdymą ir mokymosi bei mąstymo įpročius padaryti „matomus“, suteikti jiems dėmesingumo erdvę. Tam tikrą laikotarpį, be kasdienės akademinio mokymosi veiklos, sutelkiame dėmesį į kurį nors socialinį emocinį ar mokymosi įgūdį ar jų grupę. Rugsėjo mėnesį skyrėme laiko prisiminti pagrindines elgesio taisykles ir pagrindinius mokymosi įpročius, spalio–gruodžio mėnesį susitelkėme į „Mąstymo“ mokyklos mokymosi įpročio *Klausimų kėlimas ir problemų suvokimas* ugdymą. Sausis ir vasaris bus skirti *mąstymo lankstumo ir atsakingo rizikavimo* ugdymui. Metų pabaigoje progimnazijoje atliktos apklausos duomenys rodo, kad ir mokytojai, ir mokinių tėvai socialinio modelio diegimą laiko prasminga veikla. Tad tęsiame.

Mąstymo lankstumas suprantamas kaip gebėjimas pamatyti skirtingas perspektyvas, keisti savo požiūrį, nuomonę, įsitikinimus gavus naujos informacijos, įgijus naujos patirties, gebėjimas prisitaikyti, rasti sprendimą susidūrus su naujomis ar sudėtingomis aplinkybėmis. Lankstus mąstymas padeda nesutrikti susidūrus su sunkumais, moko veikti tikint, kad problema gali turėti daugiau nei vieną sprendimą, o gebėjimas pagrįstai keisti savo nuomonę rodo ne žmogaus silpnumą, bet nusiteikimą augti ir tobulėti.

Tad ir šį kartą kviečiame veikti išvien, kuriant galimybes vaikams suprasti lankstaus mąstymo esmę ir svarbą bei įgyti lankstaus mąstymo patirties.

<...> Mintys, besikalančios mąstymo pakraštėliuose. Atsitiktinės mūsų įskeltos žiežirbos. Mintys, pasiūlančios naują žiūros tašką ar kitą politinio ginčo pusę. Mintys, kurios ne visai pritampa prie kitų mūsų minčių. Skonis, prieštaraujantis kitiems mūsų pačių skoniams. <...> gerai puoselėti tas netradicines savo pačių daleles – mintis, prieštaraujančias tendencijoms, – nes tos dalelės išlaikys mūsų novatoriškumą ir gebėjimą nustebinti. Jos neleis mums tapti savo pačių tos pačios dainos versijomis. Jos padės mums tapti naujomis dainomis.

Iš M. Haig knygos „Ramybės ir džiugėsio knyga“

Planuodami lankstaus mąstymo ugdymo praktiką dėmesį sutelksime į lankstaus mąstymo supratimo gilinimą, mokymosi veiklų, kurios sudarytų galimybę įgyti lankstaus mąstymo patirties, organizavimą ir jų refleksiją. Klasių valandėlių metu mokiniai diskutuos apie lankstaus ir nelankstaus mąstymo skirtumus, atliks praktinių užduočių, skirtų ugdyti kūrybiniam mąstymui. Progimnazijoje parengta ir bendrose erdvėse pakabinta vizualinė medžiaga, skirta nuolat priminti lankstaus ir nelankstaus mąstymo skirtumus, lankstaus mąstymo, „augimo“ mąstysenos ugdymosi svarbą. Technologijų, IT matematikos pamokose bus skiriama daugiau „atvirų“ užduočių, kai mokiniams reikės ne veikti pagal instrukcijas, bet patiems numatyti užduoties atlikimo būdą. Taip pat pamokose bus akcentuojamos galimybės tą pačią problemą ar užduotį spręsti įvairiais būdais. Lietuvių kalbos ir literatūros pamokose mokiniai bus kviečiami įsitraukti į debatus. Debatų metodas yra geras būdas giliau suprasti priešingus požiūrius.

Visų dalykų pamokose mokytojai mokinių mąstymo lankstumą ugdydys taikydami „Mąstymo“ mokyklos metodus: De Bono mąstymo kepurų metodą, kuris ugdo įprotį įvertinti dalykus iš skirtingų perspektyvų. Taip pat mokiniai bus kviečiami taikyti *Kas jeigu, Prognozės, Alternatyva, Panaudojimo būdai* mąstymo raktus. Mokymosi veiklų pabaigoje mokiniai bus kviečiami apmąstyti įgytas žinias, patirtį, mokymosi procesą taikant refleksijos formulę „*Seniau aš maniau, kad ..., dabar aš manau/ pradedu abejoti/ imu suprasti, kad ...*“. Tokia refleksijos forma skatina mokinių nuolat sieti jau žinomus dalykus su naujai įgyta informacija ar patirtimi ir taip gilinti, plėsti, koreguoti turimas žinias, supratimą, įsitikinimus, ugdyti įprotį mąstyti lanksčiai.

Ką gali padaryti tėvai?

✓ Rodykite lanksčiai mąstančio žmogaus pavyzdį, dalykitės patirtimis apie „išaugtus“ įsitikinimus, pakeistus sprendimus;

✓ Skatinkite vaiką paaiškinti savo sprendimus;

✓ Kuo dažniau paklauskite „O kaip dar galima būtų tai padaryti, išspręsti, suprasti ir pan.“.